

Проектування

**РОЗДІЛ ІНЖЕНЕРНО-ТЕХНІЧНИХ ЗАХОДІВ
ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ (ЦИВІЛЬНОЇ
ОБОРОНИ) У СКЛАДІ ПРОЕКТНОЇ
ДОКУМЕНТАЦІЇ ОБ'ЄКТІВ**

Основні положення

ДСТУ Б А.2.2-7:2010

Київ

Мінрегіонбуд України

2010

ПЕРЕДМОВА

1 РОЗРОБЛЕНО:

Міністерство України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи

Всеукраїнський науково-дослідний інститут цивільного захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру МНС України

РОЗРОБНИКИ: О. Жихарєв, В. Квашук, І. Куслій, О. Лещенко, В. Могильниченко (науковий керівник)

2 ПРИЙНЯТО ТА НАДАНО ЧИННОСТІ:

наказ Мінрегіонбуду України від 19 січня 2010 р. № 9

3 УВЕДЕНО ВПЕРШЕ

ЗМІСТ

	с.
1 СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ.....	5
2 НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ.....	6
3 ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТЬ, ПОЗНАКИ ТА СКОРОЧЕННЯ.....	8
4 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	10
5 ВИХІДНІ ДАНІ І ВИМОГИ ДЛЯ РОЗРОБЛЕННЯ РОЗДІЛУ ІНЖЕНЕРНО-ТЕХНІЧНИХ ЗАХОДІВ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ (ЦИВІЛЬНОЇ ОБОРОНИ) У СКЛАДІ ПРОЕКТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ ОБ'ЄКТІВ	12
6 СКЛАД І ЗМІСТ РОЗДІЛУ ІНЖЕНЕРНО-ТЕХНІЧНИХ ЗАХОДІВ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ (ЦИВІЛЬНОЇ ОБОРОНИ) У СКЛАДІ ПРОЕКТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ ОБ'ЄКТІВ	15
ДОДАТОК А	
Перелік об'єктів, при проектуванні яких необхідно отримувати вихідні дані та завдання на розроблення інженерно-технічних заходів цивільного захисту (цивільної оборони).....	24
ДОДАТОК Б	
Форма запиту на видачу вихідних даних та вимог на розроблення розділу інженерно-технічних заходів цивільного захисту (цивільної оборони) у складі проектної документації об'єкта.....	26
ДОДАТОК В	
Форма завдання на розроблення розділу інженерно-технічних заходів цивільного захисту (цивільної оборони) у складі проектної документації.....	28
ДОДАТОК Г	
Перелік додаткових рішень щодо попередження можливих	

надзвичайних ситуацій та забезпечення сталого функціонування об'єктів національної економіки, які віднесені до відповідних категорій із цивільного захисту (цивільної оборони), а також ПНО та ОПН	31
ДОДАТОК Д	
БІБЛІОГРАФІЯ	36

НАЦІОНАЛЬНИЙ СТАНДАРТ УКРАЇНИ

Проектування

**РОЗДІЛ ІНЖЕНЕРНО-ТЕХНІЧНИХ ЗАХОДІВ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ
(ЦИВІЛЬНОЇ ОБОРОНИ) У СКЛАДІ ПРОЕКТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ
ОБ'ЄКТІВ**

Основні положення

Проектирование

**РАЗДЕЛ ИНЖЕНЕРНО-ТЕХНИЧЕСКИХ МЕРОПРИЯТИЙ ГРАЖДАНСКОЙ
ЗАЩИТЫ (ГРАЖДАНСКОЙ ОБОРОНЫ) В СОСТАВЕ ПРОЕКТНОЙ
ДОКУМЕНТАЦИИ ОБЪЕКТОВ**

Основные положения

Design

**SECTION OF ENGINEERING AND TECHNICAL MEASURES OF CIVIL
PROTECTION (CIVIL DEFENSE) AS A PART OF PROJECT**

Documentation of the for objects

Чинний від 2010-07-01

1 СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ

1.1 У цьому стандарті встановлено вимоги до складу, змісту, порядку розроблення, погодження та затвердження розділу інженерно-технічних заходів цивільного захисту (цивільної оборони) у складі проектної документації об'єктів будівництва (далі – розділ ІТЗ ЦЗ (ЦО)).

1.2 Цей стандарт призначений для застосування органами державної виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, замовниками (інвесторами) будівництва, проектувальниками у якості керівного документа при складанні завдання на проектування ІТЗ ЦЗ (ЦО), їх розроблення як самостійного розділу проектної документації будівництва (реконструкції,

технічного переоснащення) об'єктів.

2 НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ

У цьому стандарті є посилання на такі законодавчі та нормативні документи:

Закон України "Про основи містобудування" від 16.11.1992 р.

Закон України "Про цивільну оборону України" від 03.02.1993 р.

Закон України "Про планування і забудову територій" від 20.04.2000 р.

Закон України "Про захист населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру" від 08.06.2000 р.

Закон України "Про об'єкти підвищеної небезпеки" від 18.01.2001 р.

Закон України "Про правові засади цивільного захисту" від 24.06.2004 р.

Постанова Кабінету Міністрів України від 02.03.2010 р. № 227 дкк "Про затвердження Порядку віднесення об'єктів національної економіки до категорій з цивільної оборони (цивільного захисту)"

Постанова Кабінету Міністрів України від 29.10.2003 р. № 1695 н/д "Про затвердження порядку віднесення міст до відповідних груп з цивільної оборони"

Постанова Кабінету Міністрів України від 11.07.2002 р. № 956 "Про ідентифікацію та декларування безпеки об'єктів підвищеної небезпеки"

Постанова Кабінету Міністрів України від 31.10.2007 р. № 1269 "Про порядок затвердження інвестиційних програм і проектів будівництва та проведення їх державної експертизи"

Постанова Кабінету Міністрів України від 29.08.2008 р. № 767 "Про затвердження Порядку проведення державної експертизи з питань техногенної безпеки проектів будівництва об'єктів, що можуть спричинити виникнення надзвичайної ситуації техногенного та природного характеру та вплинути на стан захисту населення і територій"

Постанова Кабінету Міністрів України від 20.05.2009 р. № 489 "Про затвердження Порядку надання вихідних даних для проектування об'єктів

містобудування"

ДБН-360-92 Містобудування. Планування і забудова міських і сільських поселень
ДБН В.2.2-5-1997 Захисні споруди цивільної оборони

ДБН В.1.1-3-1997 Інженерний захист територій, будинків і споруд від зсувів та обвалів. Основні положення

ДБН В.1.1-5-2000 Захист від небезпечних геологічних процесів. Будинки та споруди на підроблюваних територіях і просідаючих ґрунтах

ДБН В.1.1-7-2002 Пожежна безпека об'єктів будівництва

ДБН А.2.2-3-2004 Склад, зміст, порядок розроблення, погодження та затвердження проектної документації для будівництва

ДБН В.1.2-4-2006 Інженерно-технічні заходи цивільного захисту (цивільної оборони)

ДБН В.1.1-12-2006 Будівництво в сейсмічних районах України

ДБН Б.1.1-5:2007 Склад, зміст, порядок розроблення, погодження та затвердження розділу інженерно-технічних заходів цивільного захисту (цивільної оборони) у містобудівній документації. Перша та друга частини

ДСТУ 3891-1999 Безпека у надзвичайних ситуаціях. Терміни та визначення основних понять

ДСТУ 3900-1999 Безпека у надзвичайних ситуаціях. Основні положення

ДСТУ 3994-2000 Безпека у надзвичайних ситуаціях. Надзвичайні ситуації природні. Чинники фізичного походження. Терміни та визначення

ДСТУ 2272-2006 Пожежна безпека. Терміни та визначення основних понять

ДСТУ 4933-2008 Безпека у надзвичайних ситуаціях. Техногенні надзвичайні ситуації. Терміни та визначення основних понять

СНиП 2.01.53-1984 (дск) Световая маскировка населенных пунктов и объектов народного хозяйства (Світлове маскуванння населених пунктів і об'єктів народного господарства)

СНиП 2.01.57-1985 (дск) Приспособление объектов коммунально-бытового назначения для санитарной обработки людей, специальной обработки

одежды и подвижного состава автотранспорта (Пристосування об'єктів комунально-побутового призначення для санітарної обробки людей, спеціальної обробки одягу та рухомого складу автотранспорту)

СНиП 2.06.15-1985 Инженерная защита территорий от затопления и подтопления (Інженерний захист територій від затоплення і підтоплення)

НПАОП 0.00-4.33-1999 (ДНАОП 0.00-4.33-1999) Положення щодо розробки планів локалізації та ліквідації аварійних ситуацій і аварій. Наказ Комітету з нагляду за охороною праці України Міністерства праці та соціальної політики України від 17.06.1999 р. № 112

Правила влаштування, експлуатації та технічного обслуговування систем раннього виявлення надзвичайних ситуацій та оповіщення людей у разі їх виникнення. Наказ МНС України від 15.05.2006 №288

Звід відомостей, що становлять державну таємницю (ЗВДТ). Наказ Служби безпеки України від 12.08.2005 р. № 440 (зареєстрований Міністерством юстиції України 17.08.2005 № 902/11182)

3 ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТЬ, ПОЗНАКИ ТА СКОРОЧЕННЯ

У цьому стандарті використано терміни, що означають поняття, визначені у Законах України "Про основи містобудування", "Про Цивільну оборону України", "Про планування і забудову територій", "Про захист населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру", "Про об'єкти підвищеної небезпеки", "Про правові засади цивільного захисту", ДБН А.2.2-3, ДБН В.1.2-4, ДБН Б.1.1-5, ДСТУ 4933, ДСТУ 3891, ДСТУ 2272, ДСТУ 3900, ДСТУ 3994, а також наведені нижче:

3.1 інженерно-транспортна інфраструктура

Комплекс інженерних та транспортних споруд і комунікацій

3.2 надзвичайна ситуація (НС)

Порушення нормальних умов життя і діяльності людей на об'єкті або території, спричинене аварією, катастрофою, стихійним лихом, епідемією,

епізоотією, епіфітотією, великою пожежею, застосуванням засобів ураження, що призвело або може призвести до людських і матеріальних втрат (ДСТУ 3891)

3.3 небезпечна хімічна речовина (НХР)

Хімічна речовина, безпосередня чи опосередкована дія якої може спричинити загибель, гостре або хронічне захворювання людей чи завдає шкоди довкіллю

3.4 проектна документація

Затверджені у встановленому порядку текстові та графічні матеріали, якими визначаються містобудівні, об'ємно-планувальні, архітектурні, конструктивні, технічні, технологічні рішення, а також кошториси об'єктів будівництва

3.5 погодження проекту

Процедура встановлення відповідності проектних рішень вихідним даним на проектування

3.6 потенційно небезпечний об'єкт (ПНО)

Об'єкт, на якому можуть використовувати або виготовляти, переробляти, зберігати чи транспортувати небезпечні речовини, біологічні препарати, що за певних обставин можуть створювати реальну загрозу виникненню техногенної надзвичайної ситуації (ДСТУ 4933)

3.7 попередження виникнення надзвичайної ситуації

Підготовка та реалізація комплексу організаційних, інженерно-технічних та інших заходів, спрямованих на запобігання виникненню надзвичайної ситуації, захист персоналу і населення, об'єктів економіки і територій, а також пом'якшення її можливих наслідків

3.8 розділ інженерно-технічних заходів цивільного захисту (цивільної оборони) у складі проектної документації об'єктів

Складова проектної документації, що визначає комплекс інженерно-технічних рішень, спрямованих на запобігання виникненню надзвичайної ситуації, забезпечення захисту населення і територій та зниження можливих

матеріальних збитків від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, від небезпек, що можуть виникнути при веденні військових дій або внаслідок цих дій, а також створення містобудівних умов для забезпечення стійкого функціонування об'єктів

3.9 споруди подвійного призначення

Інженерні споруди підземного простору міст, інших населених пунктів (станції та ділянки метрополітену, підземні переходи та тунелі, паркінги, гірничі виробки, споруди котлованного типу, підвальні та інші приміщення), які, крім основного призначення, можуть бути використані для захисту населення у разі виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, а також при веденні військових дій

3.10 стійке функціонування об'єкта

Здатність об'єкта в умовах надзвичайних ситуацій у мирний час, в умовах надзвичайного стану та в особливий період виконувати роботи, випускати продукцію та надавати послуги у запланованому обсязі та відповідно до визначеної номенклатури і відповідної якості, а у випадку впливу на об'єкт вражаючих факторів, стихійних лих та виробничих аварій – у мінімально короткі строки відновити своє виробництво

3.11 хімічно небезпечний об'єкт (ХНО)

Об'єкт (підприємство) або його структурні підрозділи, на якому виробляють, переробляють, перевозять (пересувають), завантажують або розвантажують, використовують у виробництві, розміщують або складують (постійно або тимчасово), знищують тощо небезпечні хімічні речовини

Примітка. До ХНО не належать об'єкти залізниці.

4 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

4.1 Розроблення ІТЗ ЦЗ (ЦО) передбачається відповідно до вимог постанови Кабінету Міністрів України від 20 травня 2009 р. № 489, ДБН А.2.2-3, ДБН В.1.2-4 для об'єктів, визначених у додатку А.

4.2 Проектні рішення щодо ІТЗ ЦЗ (ЦО) оформлюються у вигляді

окремого розділу. При цьому проектною організацією за погодженням із замовником у залежності від категорії складності об'єкта визначається кількість стадій проектування розділу ІТЗ ЦЗ (ЦО) та його склад і зміст в остаточній проектній документації.

4.3 Розроблення розділу ІТЗ ЦЗ (ЦО) рекомендується виконувати із дотриманням вимог законодавчих, нормативних та методичних документів, зазначених у розділі 2, а також наведених у додатку Д.

4.4 Розроблення проектної документації розділу ІТЗ ЦЗ (ЦО) можуть здійснювати юридичні та фізичні особи–суб'єкти господарської діяльності незалежно від форм власності (далі – проектувальник), які мають ліцензію на цей вид діяльності згідно з законодавством.

4.5 Кошти на розроблення розділу ІТЗ ЦЗ (ЦО) обраховуються відповідно до чинних нормативних документів щодо розроблення проектно-кошторисної документації і включаються (крім коштів на реалізацію заходів (робіт), які виконуються при введенні воєнного стану) до об'єктних кошторисів та до загальної суми зведеного кошторисного розрахунку на будівництво (згідно з відповідними главами).

4.6 Проектна документація розділу ІТЗ ЦЗ (ЦО) підлягає погодженню у відповідності з вимогами ДБН А.2.2-3, ДБН В.1.2-4.

За відсутності норм та правил на проектування запропоновані проектні рішення розділу ІТЗ ЦЗ (ЦО) необхідно погоджувати з відповідними органами державного нагляду та центральним органом виконавчої влади з питань цивільного захисту (цивільної оборони) або його територіальними органами.

4.7 Документація розділу ІТЗ ЦЗ (ЦО) у складі загальної проектної документації об'єкта, незалежно від джерел фінансування будівництва, підлягає обов'язковій комплексній державній експертизі відповідно до вимог постанови Кабінету Міністрів України від 31.10.07 № 1269.

Комплексна державна експертиза документації розділу ІТЗ ЦЗ (ЦО) об'єктів, що можуть спричинити виникнення надзвичайної ситуації техногенного та природного характеру та вплинути на стан захисту населення і

територій, проводиться службами Укрдержбудекспертизи як відповідальним виконавцем із обов'язковим залученням представників центрального органу виконавчої влади з питань цивільного захисту (цивільної оборони) або його територіальних органів відповідно до вимог постанови Кабінету Міністрів України від 29 серпня 2008 № 767.

4.8 Проектна документація розділу ІТЗ ЦЗ (ЦО) затверджується у складі загальної проектної документації згідно з вимогами постанови Кабінету Міністрів України від 31.10.07 № 1269 та ДБН А.2.2-3.

4.9 Документація розділу ІТЗ ЦЗ (ЦО) у складі проектної документації об'єктів оформлюється та зберігається із врахуванням спеціальних вимог на поширення інформації, передбаченої Зводом відомостей, що становлять державну таємницю України (ЗВДТ).

4.10 Контрольний примірник розділу ІТЗ ЦЗ (ЦО) проектної документації об'єкта зберігається в архіві проектувальника.

У відповідності з договором проектувальник виконує всі вимоги щодо надання документації розділу ІТЗ ЦЗ (ЦО) до страхового фонду документації, у тому числі на магнітних носіях.

Після затвердження у встановленому порядку проектної документації один примірник розділу ІТЗ ЦЗ (ЦО) замовник направляє до центрального органу виконавчої влади з питань цивільного захисту (цивільної оборони) або його територіального органу для організації контролю за реалізацією цих заходів під час будівництва об'єкта та його подальшої експлуатації.

5 ВИХІДНІ ДАНІ І ВИМОГИ ДЛЯ РОЗРОБЛЕННЯ РОЗДІЛУ ІНЖЕНЕРНО-ТЕХНІЧНИХ ЗАХОДІВ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ (ЦИВІЛЬНОЇ ОБОРОНИ) У СКЛАДІ ПРОЕКТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ ОБ'ЄКТІВ

5.1 Необхідність розроблення розділу ІТЗ ЦЗ (ЦО) у складі проектної документації визначається загальними містобудівними умовами та обмеженнями забудови ділянки відповідно до вимог постанови Кабінету

Міністрів України від 20 травня 2009 р. № 489, ДБН А.2.2-3, ДБН В.1.2-4.

Збір вихідних даних та вимог, необхідних для розроблення розділу ІТЗ ЦЗ (ЦО), здійснюється замовником проекту будівництва за участю проектувальника до початку виконання проектно-вишукувальних робіт.

5.2 За запитом замовника (уповноваженої ним особи) вихідні дані і вимоги, необхідні для розроблення розділу ІТЗ ЦЗ (ЦО), надаються центральним органом виконавчої влади з питань цивільного захисту (цивільної оборони) чи/або його територіальними органами за погодженням із місцевими органами виконавчої влади та відповідними органами державного нагляду у п'ятнадцятиденний термін із дня реєстрації запиту відповідно до вимог постанови Кабінету Міністрів України від 20 травня 2009 р. № 489 та ДБН В.1.2-4.

Форма запиту на видачу вихідних даних та вимог на розроблення розділу ІТЗ ЦЗ (ЦО) наведена у додатку Б.

Вихідні дані та вимоги діють протягом нормативного терміну проектування і будівництва об'єкта, але не більше ніж п'ять років із дати їх видачі. Після закінчення терміну їх дії вони підлягають перепогодженню та продовженню терміну дії. Зміни до наданих вихідних даних та вимог можуть бути внесені лише органом виконавчої влади (його територіальним органом управління), який їх надав, за погодженням із замовником.

У залежності від економічної та оборонної значимості об'єктів, а також категорії складності їх проектування центральним органом виконавчої влади з питань цивільного захисту (цивільної оборони) здійснюється розподіл об'єктів у частині повноважень щодо надання вихідних даних та технічних вимог, необхідних для проектування розділу ІТЗ ЦЗ (ЦО), а також погодження проектної документації.

5.3 Вихідні дані та вимоги, необхідні для розроблення розділу ІТЗ ЦЗ (ЦО), включаються до складу завдання на проектування об'єкта будівництва.

У випадку якщо розділ ІТЗ ЦЗ (ЦО) розробляється окремим проектом, замовник готує окреме завдання на проектування розділу ІТЗ ЦЗ (ЦО) об'єкта.

5.4 Основні вихідні дані та вимоги для розроблення розділу ІТЗ ЦЗ (ЦО) включають:

- категорію об'єкта з цивільної оборони (цивільного захисту) згідно з порядком віднесення об'єктів національної економіки до відповідних категорій із цивільної оборони (цивільного захисту);

- категорію міста, у якому розташовується об'єкт будівництва, відповідно до порядку віднесення міст до відповідних груп з цивільного захисту (цивільної оборони);

- категорії та групи з цивільного захисту (цивільної оборони) розташованих поблизу об'єктів економіки та міст (якщо такі є);

- вимоги щодо захисних властивостей захисних споруд цивільного захисту (цивільної оборони) (далі – ЗС ЦЗ (ЦО) відповідно до вимог ДБН В.2.2-5, ДБН В.1.2-4;

- наявність можливих джерел надзвичайних ситуацій техногенного характеру на об'єкті, який проектується;

- наявність можливих джерел надзвичайних ситуацій природного та техногенного характеру у районі будівництва об'єкта із зазначенням характеристик вражаючих факторів;

- додаткові дані, які визначені розділом ІТЗ ЦЗ (ЦО) відповідної містобудівної документації, розробленим відповідно до вимог ДБН Б.1.1.5;

- створення систем раннього виявлення надзвичайних ситуацій та локальних систем оповіщення відповідно до правил влаштування, експлуатації та технічного обслуговування систем раннього виявлення надзвичайних ситуацій та оповіщення людей у разі їх виникнення;

- заходи щодо запобігання сторонньому втручанню у діяльність об'єкта;

- додаткові вимоги, які повинні бути враховані при розробленні розділу ІТЗ ЦЗ (ЦО).

Форма завдання на розроблення розділу ІТЗ ЦЗ (ЦО) у складі проектної документації об'єкта наведена у додатку В.

5.5 Вихідні дані та вимоги, необхідні для розроблення розділу ІТЗ ЦЗ

(ЦО), оформляються із врахуванням спеціальних вимог на поширення інформації, передбаченої Зводом відомостей, що становлять державну таємницю України (ЗВДТ).

6 СКЛАД І ЗМІСТ РОЗДІЛУ ІНЖЕНЕРНО-ТЕХНІЧНИХ ЗАХОДІВ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ (ЦИВІЛЬНОЇ ОБОРОНИ) У СКЛАДІ ПРОЕКТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ ОБ'ЄКТІВ

6.1 Розділ ІТЗ ЦЗ (ЦО) оформляється окремим томом (книгою), у якому в систематизованому виді наводяться проектні рішення щодо ІТЗ ЦЗ (ЦО) із необхідними обґрунтуваннями і кресленнями.

У пояснювальній записці до загальної проектної документації об'єкта наводяться основні відомості щодо ІТЗ ЦЗ (ЦО). У проектних рішеннях, які викладені в інших розділах проекту і містять інформацію щодо ІТЗ ЦЗ (ЦО), наводяться тільки відомості та загальні описи цих рішень із обов'язковим посиланням на основний розділ проекту, у якому є необхідна інформація.

6.2 Розділ ІТЗ ЦЗ (ЦО) у складі проектної документації об'єктів повинен складатися з текстової і графічної частин.

У текстовій частині наводяться вихідні дані і вимоги для розроблення ІТЗ ЦЗ (ЦО), коротка характеристика об'єкта чи (або) ділянки будівництва, обґрунтування прийнятих технічних рішень та їх опис.

Графічна частина включає ситуаційні та генеральні плани територій, населених пунктів (витяги із них) із нанесенням на них відповідних проектних рішень щодо ІТЗ ЦЗ (ЦО), принципові схеми технологічних процесів, необхідні схеми інженерних мереж і систем, профілі і плани трас, плани та розрізи будинків і споруд із зображенням на них ІТЗ ЦЗ (ЦО).

6.3 Проектні рішення розділу ІТЗ ЦЗ (ЦО) в залежності від економічної та оборонної значимості об'єкта, а також його потенційної небезпеки, як правило, складаються із двох частин:

- проектні рішення у сфері цивільного захисту (цивільної оборони), які розроблюються з урахуванням розміщення виробничих сил і розселення

населення, відповідних груп міст і категорій об'єктів із цивільної оборони (цивільного захисту), вимог ДБН В.1.2-4 щодо зон можливих небезпек, а також необхідності створення містобудівних умов для забезпечення сталого функціонування цих об'єктів;

- проектні рішення щодо попередження надзвичайних ситуацій (далі – НС) техногенного та природного характеру, які розроблюються з урахуванням потенційної небезпеки на об'єкті, який проектується, а також на поряд розташованих об'єктах, та результатів інженерних вишукувань, оцінки природних умов і навколишнього середовища.

6.4 Проектні рішення у сфері цивільного захисту (цивільної оборони) повинні передбачати реалізацію інженерно-технічних заходів, передбачених ДБН В.1.2-4, ДБН Б.1.1:5.

6.4.1 До розділу ІТЗ ЦЗ (ЦО) у складі проектної документації всіх об'єктів включаються:

- обґрунтування віднесення об'єкта до відповідної категорії з цивільної оборони (цивільного захисту);

визначення меж зон можливої небезпеки, які передбачені ДБН В.1.2-4;

- обґрунтування відстані об'єкта від категоризованих міст та об'єктів з цивільної оборони (цивільного захисту), зон катастрофічного затоплення від прориву гідротехнічних споруд тощо;

- дані про вогнестійкість будинків і споруд відповідно до вимог ДБН В.1.1-7;

- обґрунтування чисельності найбільшої працюючої зміни персоналу об'єкта;

- обґрунтування чисельності чергового та лінійного персоналу об'єктів, що забезпечують життєдіяльність категоризованих міст і об'єктів;

- обґрунтування умов функціонування об'єкта у воєнний час;

- рішення щодо влаштування системи раннього виявлення НС та локальної системи оповіщення населення, яке проживає у зонах можливого ураження, та персоналу цього об'єкта;

- рішення стосовно безаварійної зупинки технологічних процесів;
- рішення щодо підвищення надійності електропостачання об'єктів та технологічного устаткування, що не підлягають відключенню від електропостачання;
- рішення щодо підвищення стійкості роботи джерел водопостачання та захисту їх від радіоактивних і небезпечних хімічних речовин;
- рішення щодо світломаскувальних заходів відповідно до вимог СНиП 2.01.53 та інших заходів із маскування об'єкта відповідно до вимог завдання на проектування.

6.4.2 Для об'єктів, на яких передбачається будівництво захисних споруд цивільного захисту (цивільної оборони), споруд подвійного призначення, захищених пунктів управління (далі – ЗПУ), до розділу включаються:

- обґрунтування кількості людей, що підлягають укриттю у ЗС ЦЗ (ЦО), виходячи із чисельності:
 - найбільшої працюючої зміни об'єкта;
 - чергового і лінійного персоналу, який забезпечує життєдіяльність об'єкта у воєнний час;
 - нетранспортабельних хворих і медичного персоналу;
 - персоналу, що підлягає евакуації;
- обґрунтування кількості та місць розміщення ЗС ЦЗ (ЦО), споруд подвійного призначення, ЗПУ;
- обґрунтування вибору ЗС ЦЗ (ЦО), у якій передбачається розміщення пункту управління об'єкта;
- обґрунтування захисних властивостей ЗС ЦЗ (ЦО) (класу сховищ або групи протирадіаційних укриттів) і ЗПУ, режимів вентиляції та розміщення ЗС ЦЗ (ЦО) та ЗПУ у забудові (вбудовані або окремо розташовані);
- обґрунтування ефективного використання ЗС ЦЗ (ЦО) у мирний час для господарських, культурних і побутових потреб та термінів переводу їх у готовність до використання за призначенням;
- проектно-кошторисна документація на кожну ЗС ЦЗ (ЦО), споруду

подвійного призначення, ЗПУ, яка розроблена відповідно до вимог ДБН В.2.2-5 тощо.

6.5 Проектні рішення щодо попередження НС техногенного та природного характеру повинні передбачати:

- попередження можливих НС на об'єкті у зв'язку із прогнозованими аваріями на об'єкті будівництва та мінімізацію їх наслідків;

- попередження можливих НС на об'єкті у зв'язку із прогнозованими аваріями на поряд розташованих потенційно небезпечних об'єктах, включаючи аварії на транспорті;

- попередження можливих НС на об'єкті, джерелами яких є небезпечні природні процеси.

Розроблення цих проектних рішень доцільно проводити у черговості відповідно до визначених етапів проектування.

Для проектів будівництва об'єктів, які відповідно до вимог постанови Кабінету Міністрів України від 11.07.2002 № 956 віднесені до об'єктів підвищеної безпеки (ОПН), розроблення проектних рішень розділу ІТЗ ЦЗ (ЦО) доцільно виконувати у взаємозв'язку із матеріалами та технічними рішеннями декларації безпеки об'єкта. Також до розділу ІТЗ ЦЗ (ЦО) ОПН та ПНО рекомендується включати результати аналізу ризику аварій відповідно до Положення щодо розроблення планів локалізації та ліквідації аварійних ситуацій і аварій, у тому числі таких, що пов'язані з пожежами та вибухами.

6.5.1 Рішення щодо попередження можливих НС у зв'язку із прогнозованими аваріями на об'єкті будівництва та мінімізацією їх наслідків включають:

- а) перелік особливо небезпечних виробництв із вказівкою небезпечних речовин та їх кількості для кожного виробництва;

- б) визначення зон дії основних небезпечних факторів при аваріях (із розрахунками меж цих зон та методиками, на підставі яких проводились ці розрахунки);

- в) відомості про чисельність і розміщення персоналу об'єкта, що

проектується, інших об'єктів (організацій), що можуть потрапити у зону дії небезпечних факторів у випадках аварій на об'єкті будівництва;

г) відомості про чисельність і розміщення населення на прилеглий території, що може опинитися у зоні дії небезпечних факторів у випадку аварій на об'єкті;

д) рішення щодо недопущення розгерметизації технологічного обладнання та попередження аварійних викидів небезпечних хімічних речовин, вибухових речовин і матеріалів, займистих та горючих речовин;

е) відомості про наявність і характеристики систем контролю радіаційної, хімічної обстановки, виявлення вибухонебезпечних концентрацій;

є) рішення, які спрямовані на попередження розвитку аварій і локалізацію викидів (вилівів) небезпечних хімічних речовин, вибухових речовин і матеріалів, займистих та горючих речовин;

ж) рішення щодо забезпечення вибухопожежобезпечності будівель, споруд та технологічного обладнання об'єкта;

з) відомості про наявність і характеристики систем автоматичного управління, блокувань, сигналізації, а також безаварійної зупинки технологічного процесу;

і) рішення щодо забезпечення протиаварійної стійкості пунктів (систем) управління виробничим процесом, безпеки персоналу, що перебуває в них, і можливості управління процесом при аварії;

ї) відомості про наявність, місця розміщення та характеристики основних (резервних) джерел електро-, тепло-, газо- і водопостачання, а також систем зв'язку;

й) відомості про потребу та розміщення резервів матеріальних засобів для ліквідації наслідків аварій на об'єкті, що проектується:

к) рішення щодо запобігання сторонньому втручанню у діяльність об'єкта (системи фізичного захисту та охорони об'єкта);

л) проектні рішення щодо систем раннього виявлення НС та локальної системи оповіщення про НС;

м) проектні рішення щодо забезпечення евакуації працівників та службовців із території об'єкта;

н) проектні рішення щодо забезпечення проведення аварійно-рятувальних робіт, безперешкодного пересування на об'єкті сил і засобів для ліквідації наслідків аварій.

6.5.2 Рішення щодо попередження можливих НС у зв'язку із прогнозованими аваріями на поряд розташованих потенційно небезпечних об'єктах, у тому числі аваріях на транспорті, включають:

а) перелік ПНО та транспортних комунікацій, аварії на яких можуть стати причиною виникнення НС на об'єкті будівництва;

б) визначення зон дії основних небезпечних факторів при аваріях на поряд розташованих ПНО, а також об'єктах транспорту із вказівкою джерела інформації або методик розрахунків, які використовувались;

в) відомості про чисельність і розміщення персоналу проектного об'єкта, що може потрапити у зону дії небезпечних факторів, які можуть виникати у результаті аварій на поряд розташованих об'єктах;

г) проектні рішення щодо захисту людей, технологічного устаткування, будинків і споруд від повітряної ударної хвилі та шкідливих продуктів горіння, радіоактивного та хімічного забруднення, викиду забруднюючих речовин у повітря, катастрофічного затоплення тощо;

д) відомості про наявність і характеристики систем безаварійної зупинки технологічного процесу у випадку НС, джерелами яких є аварії на поряд розташованих ПНО (ОПН);

е) рішення щодо забезпечення протиаварійної стійкості пунктів (систем) управління виробничим процесом, безпеки персоналу, що перебуває у них, і можливості управління процесом при НС;

є) відомості про наявність, місця розміщення і характеристики основних (резервних) джерел електро-, тепло-, газо- і водопостачання, а також систем зв'язку;

ж) відомості про потребу і розміщення резервів матеріальних засобів для

ліквідації НС на об'єкті, що проектується;

з) проектні рішення щодо систем раннього виявлення НС та локальної системи оповіщення про НС;

і) проектні рішення щодо забезпечення евакуації працівників та службовців з території об'єкта;

ї) проектні рішення щодо забезпечення проведення аварійно-рятувальних робіт, безперешкодного пересування на об'єкті сил і засобів для ліквідації наслідків аварій.

Примітка. Проектні рішення, які перераховані у підпунктах д-ї пункту 6.5.2, розробляються, якщо вони не були наведені раніше або відрізняються від них.

6.5.3 Рішення щодо попередження можливих НС, джерелами яких є небезпечні природні процеси, включають:

а) відомості про природно-кліматичні умови у районі розташування об'єкта будівництва;

б) оцінку частоти та інтенсивності проявів небезпечних природних процесів (явищ), а також категорію їх безпеки;

в) заходи щодо інженерного захисту території об'єкта (будинків, споруд і устаткування) від небезпечних геологічних процесів (відповідно до вимог ДБН В.1.1-12, ДБН В.1.1-3, ДБН В.1.1-5, ДБН-360-92), затоплень і підтоплень (відповідно до вимог СНиП 2.06.15), екстремальних вітрових і снігових навантажень, обледеніння, природних пожеж тощо;

г) заходи щодо захисту від блискавки;

д) опис і характеристики існуючих та розроблених у проекті систем моніторингу небезпечних природних процесів та оповіщення про НС природного характеру;

е) відомості про наявність і характеристики систем безаварійної зупинки технологічного процесу у випадку НС, джерелами яких є небезпечні природні процеси;

є) рішення щодо забезпечення протиаварійної стійкості пунктів (систем)

управління виробничим процесом, безпеки персоналу, що перебуває в них, і можливості управління процесом при НС;

ж) відомості про наявність, місця розміщення і характеристики основних (резервних) джерел електро-, тепло-, газо- і водопостачання, а також систем зв'язку;

з) відомості про потребу і розміщення резервів матеріальних засобів для ліквідації НС на об'єкті, що проектується;

і) проектні рішення щодо забезпечення евакуації працівників та службовців з території об'єкта;

ї) проектні рішення щодо забезпечення проведення аварійно-рятувальних робіт, безперешкодного пересування на об'єкті сил і засобів для ліквідації наслідків аварій.

Примітка. Проектні рішення, які перераховані у підпунктах е-ї пункту 6.5.3, розроблюються, якщо вони не були наведені раніше або відрізняються від них.

6.6 Для об'єктів національної економіки, які віднесені до відповідних категорій із цивільного захисту (цивільної оборони), а також ПНО та ОПН при розробленні розділу ІТЗ ЦЗ (ЦО), крім вищезазначених рішень, повинні реалізовуватись додаткові рішення щодо попередження можливих НС та забезпечення сталого функціонування цих об'єктів відповідно до додатка Г.

6.7 До складу графічної частини розділу ІТЗ ЦЗ (ЦО) включаються наступні креслення:

- ситуаційний план (плани) із позначенням об'єкта, що проектується, та поряд розташованих об'єктів, населених пунктів, транспортних комунікацій, що потрапляють у зону дії небезпечних факторів при аварії на цьому об'єкті, а також меж зон можливої небезпеки та зон імовірних НС, визначених у проектних рішеннях із зазначенням чисельності людей у цих зонах;

- генеральний план об'єкта будівництва з експлікацією будинків і споруд, визначенням поверховості, кількості працюючих у мирний і воєнний часи, а також схемою розміщення ЗС ЦЗ (ЦО) (споруд подвійного призначення) та

ЗПУ із визначенням їх місткості та шляхів руху людей, що підлягають захисту, а також шляхів евакуації працівників та службовців із території об'єкта;

- інші креслення (плани і розрізи будинків та споруд, плани, профілі трас, принципові схеми технологічних процесів, схеми інженерних мереж і систем тощо), що містять інформацію стосовно проектних рішень розділу ІТЗ ЦЗ (ЦО) (пункти 6.4, 6.5, 6.6).

Масштаби креслень, що включаються до графічної частини розділу ІТЗ ЦЗ (ЦО), вибираються у кожному конкретному випадку, виходячи із необхідності дотримання вимог чинних норм і правил та забезпечення повноти відображення інформації.

ДОДАТОК А (обов'язковий)

ПЕРЕЛІК

об'єктів, при проектуванні яких необхідно отримувати вихідні дані та завдання на розроблення інженерно-технічних заходів цивільного захисту (цивільної оборони)

1 Об'єкти, що можуть спричинити виникнення надзвичайної ситуації техногенного і природного характеру та вплинути на стан захисту населення і територій, перелік яких затверджено поста новою Кабінету Міністрів України від 29 серпня 2008 р. № 767.

2 Об'єкти національної економіки, що забезпечують стійке функціонування держави в умовах надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру і на особливий період:

- пункти управління керівництва держави, центральних і місцевих органів виконавчої влади;

- об'єкти газопостачання (об'єкти видобування, зберігання (газосховища), переробки, транспортування та розподілу природного, скрапленого газу, зокрема газозаправні станції та пункти зрідженого і скрапленого газу, газонаповнювальні станції та пункти, склади газу та газопродуктів);

- об'єкти водопостачання та водовідведення (зокрема об'єкти знезараження, підготовки, очищення, зберігання питної води та знезараження і очищення каналізаційних стоків у системах очисних споруд);

- об'єкти електропостачання (об'єкти виробництва, транспортування та розподілу електроенергії, у тому числі повітряні лінії електропередачі потужністю понад 110 кВ);

- об'єкти електрозв'язку, проводового та радіомовлення і телебачення;

- об'єкти повітряного транспорту (аеропорти та аеродроми, центри управління повітряним рухом);

- об'єкти морського та річкового транспорту (порти, судноремонтні заводи та бази, об'єкти роботи із вантажами, пункти управління рухом);

- об'єкти залізничного транспорту (залізничні вузли та станції (сортувальні, вантажні), ремонтні заводи та депо, пасажирські вокзали при кількості пасажирів 1500 та більше на добу, пункти управління залізничним рухом);

- об'єкти метрополітену (лінійні ділянки, депо та станції, пункти управління рухом);

- об'єкти автомобільного транспорту (пасажирські автовокзали при кількості пасажирів 1500 та більше на добу, автомобільні заправні станції та комплекси);

- інші об'єкти національної економіки, які належать (або підлягають віднесенню на етапі проектування) до відповідної категорії з цивільного захисту (цивільної оборони), відповідно до вимог постанови Кабінету Міністрів України від 26.12.2003 р. № 2038 (дск).

3. Споруди підземного простору населених пунктів, які планується використовувати для укриття населення:

- автодорожні магістральні, міські, пішохідні тунелі;

- камери (транспортні, з'їздів, підземні переходи між станціями, склади тощо);

- споруди котлованного типу (автостоянки, паркінги, гаражі, підземні торговельні центри, підприємства громадського харчування, магазини тощо).

4. Об'єкти, будівництво яких планується на території, що розташована у небезпечних зонах, визначених ДБН В. 1.2-4.

ДОДАТОК Б
(обов'язковий)

ФОРМА ЗАПИТУ

на видачу вихідних даних та вимог на розроблення розділу інженерно-технічних заходів цивільного захисту (цивільної оборони) у складі проектної документації об'єкта

Від кого: найменування організації замовника (уповноваженої особи замовника)	Кому: найменування центрального органу виконавчої влади, до повноважень якого віднесено питання цивільного захисту (цивільної оборони) або його територіального органу
--	---

Прошу повідомити вихідні дані та вимоги на розроблення розділу "Інженерно-технічні заходи цивільного захисту (цивільної оборони)" у складі проектної документації об'єкта _____

_____ що має наступні характеристики:
(скорочена назва об'єкта будівництва)

1. Повне найменування об'єкта будівництва _____

2. Юридична назва та адреса замовника будівництва _____

3. Місце розташування об'єкта будівництва _____
(назва населеного пункту, адреса тощо)

4. Підстава та терміни будівництва _____
(вказується черговість будівництва та пускові комплекси)

5. Основні технологічні характеристики об'єкта будівництва _____
(призначення об'єкта,

найменування продукції, що буде випускатись, виробнича потужність, характер енергоспоживання,

власні енергетичні запаси, наявні потенційно небезпечні та шкідливі технологічні установки,

процеси, матеріали та викиди і тощо)

6. Віднесення об'єкта до відповідної категорії з цивільної оборони

(цивільного захисту) (у випадку реконструкції об'єкта, якщо категорія визначена замовником відповідно до вимог постанови Кабінету Міністрів України від 02.03.2010 № 227 дск).

7. Орієнтовна чисельність працюючих, у тому числі тих, що продовжують роботу в особливий період _____

(найбільша працююча зміна, чисельність чергового та

лінійного персоналу, що забезпечує життєдіяльність об'єкта)

8. Наявність, характеристика та напрям використання у мирний час існуючих захисних споруд цивільного захисту (цивільної оборони) _____,

(для об'єктів, що реконструюються чи переоснащуються)

чи (або) пропозиції щодо напрямку використання у мирний час захисних споруд, що проектуються.

9. Наявні дані про природно-кліматичні умови у районі розташування об'єкта будівництва _____

(наявність небезпечних геологічних, гідрологічних та інших

природних процесів, які потребують реалізації заходів щодо інженерного захисту території,

будівель та споруд)

10. Інформація про можливість виникнення на об'єкті аварійних ситуацій, виходячи з технології виробництва, експлуатації та технічного обслуговування агрегатів і комунікацій _____

(із вказівкою характеру впливу та вражаючих небезпечних факторів)

Матеріали ідентифікації об'єкта та декларації його безпеки, якщо ця процедура проведена до початку проектування (відповідно до вимог постанови Кабінету Міністрів України від 11.07.2002 № 956, наказу МНС від 23.06.2006 № 98).

11. Інша інформація _____

(Посада замовника, підпис, дата)

ДОДАТОК В
(обов'язковий)

ФОРМА ЗАВДАННЯ

**на розроблення розділу інженерно-технічних заходів цивільного захисту
(цивільної оборони) у складі проектної документації**

Від кого: найменування центрального органу виконавчої влади, до повноважень якого віднесено питання цивільного захисту (цивільної оборони), або його територіального органу	Кому: найменування організації замовника (уповноваженої особи замовника)
--	---

Відповідно до запиту _____
(вказуються найменування організації замовника

(уповноваженої особи замовника), дата та вихідний номер звернення)

повідомляємо вихідні дані та вимоги, необхідні для підготовки завдання на розроблення розділу "Інженерно-технічні заходи цивільного захисту (цивільної оборони)" у складі проектної документації об'єкта: _____

(скорочена назва об'єкта будівництва)

1. Категорія об'єкта, що проектується, з цивільної оборони (цивільного захисту) _____
(відповідно до вимог постанови Кабінету Міністрів України від 02.03.2010 № 227 дск)

2. Група з цивільної оборони міста, на території якого планується розміщення об'єкта будівництва _____

(відповідно до вимог постанови Кабінету Міністрів від 29.10.2003 № 1695 н/д)

3. Група та категорія з цивільного захисту (цивільної оборони) поряд розташованих міст та об'єктів _____

4. Характеристика небезпечних зон, _____

(згідно з переліком, наведеним у ДБН В. 1.2-4)

у межах яких перебуває запланований до будівництва об'єкт, або траси (ділянки траси) споруд та мереж об'єкта, що проектується.

5. Вимоги до типу, захисних властивостей та технічних характеристик

захисних споруд цивільного захисту (цивільної оборони), а також терміну приведення їх у готовність _____

_____ (відповідно до вимог ДБН В 2.2-5, ДБН В. 1.2-4)

6. Відомості про наявні захисні споруди цивільного захисту (цивільної оборони) та їх характеристики на території поряд розташованих об'єктів _____

7. Уточнені відомості про небезпечні геологічні, гідрологічні та інші природні процеси _____

_____ (землетруси, зсуви, селі, лавини, абразії, переробка берегів, карсти, повені,

_____ підтоплення, урагани, смерчі, цунамі тощо)

які спостерігаються або прогнозуються у районі площадки (траси) будівництва і вимагають реалізації превентивних заходів захисту.

8. Уточнені відомості щодо існуючих та запланованих до будівництва потенційно небезпечних об'єктів, транспортних комунікацій, інших джерел техногенної небезпеки, аварії на яких можуть призвести до утворення зон надзвичайних ситуацій, у межах яких розміщується об'єкт, що проектується, із зазначенням характеристик вражаючих факторів _____

9. Додаткові відомості про джерела надзвичайних ситуацій на об'єкті будівництва, які необхідно врахувати при проектуванні _____

10. Додаткові дані, які визначені розділом ІТЗ ЦЗ (ЦО) відповідної містобудівної документації, розробленої відповідно до вимог ДБН Б.1.1.5 _____

11. Технічні вимоги на створення систем раннього виявлення надзвичайних ситуацій та локальних систем оповіщення _____

12. Вимоги щодо світломаскування на об'єкті, що проектується _____

_____ (відповідно до СНиП 2.01.53 дск)

13. Вимоги щодо заходів запобігання сторонньому втручанню у

діяльність об'єкта будівництва _____

14. Перелік нормативних документів, вимоги яких повинні бути враховані при розробленні розділу інженерно-технічних заходів цивільного захисту (цивільної оборони), проектуванні окремих інженерних систем, технологічного устаткування, будинків і споруд _____

Додаткова інформація, яку необхідно враховувати при розробленні проекту будівництва:

- відомості щодо необхідності розроблення декларації безпеки об'єкта, що проектується;

- найменування експертного органу, до якого повинна бути направлена проектно-кошторисна документація на експертизу;

- найменування установи (центрального органу виконавчої влади з питань цивільного захисту (цивільної оборони) або його територіального органу), до якої повинен бути направлений екземпляр розділу інженерно-технічних заходів цивільного захисту (цивільної оборони) після затвердження проектною документації.

Керівник центрального органу виконавчої влади з питань цивільного захисту (цивільної оборони), або його територіального органу

(підпис, дата)

"Погоджено"

Керівник структурного підрозділу з питань цивільного захисту (цивільної оборони) місцевої виконавчої влади

(підпис, дата)

Примітка. За відсутності вихідних даних та вимог для розроблення розділу інженерно-технічних заходів цивільного захисту (цивільної оборони) центральний орган виконавчої влади з питань цивільного захисту (цивільної оборони) або його територіальний орган письмово інформує про це замовника.

ДОДАТОК Г (обов'язковий)

ПЕРЕЛІК

додаткових рішень щодо попередження можливих надзвичайних ситуацій та забезпечення сталого функціонування об'єктів національної економіки, які віднесені до відповідних категорій із цивільного захисту (цивільної оборони), а також ПНО та ОПН

1. Додаткові рішення для об'єктів, на яких використовуються, виробляються або зберігаються небезпечні хімічні речовини (далі – НХР), вибухові речовини і матеріали, займисті та горючі речовини, включають:

- відомості про місця розташування пультів управління та дублювання їх основних елементів;

- рішення щодо захисту ємностей і комунікацій від руйнування повітряною ударною хвилею;

- заходи щодо попередження та виключення розливу НХР, спорожнення найбільш небезпечних ділянок технологічного обладнання, а також за необхідності їх нейтралізації (утилізації) або зменшення негативного впливу хімічних факторів тощо;

- заходи щодо максимально можливого скорочення запасів і термінів зберігання НХР, що перебувають на під'їзних шляхах підприємства, на проміжних складах і в технологічних ємностях до мінімуму, необхідного для функціонування виробництва у воєнний час, а також по переходу на безбуферну схему виробництва;

- обґрунтування розміщення газонаповнювальних станцій зріджених вуглеводних газів і газонаповнювальних пунктів міст (селищ, сіл) та об'єктів;

- заходи, що виключають можливість передачі детонації на об'єктах зберігання вибухових матеріалів;

- рішення щодо забезпечення надійної охорони місць зберігання вибухових речовин.

2. Додаткові рішення для магістральних газо-, нафто- і продуктопроводів

включають:

- відомості про максимальний обсяг транспортування нафти (нафтопродуктів, зріджених вуглеводневих газів) або газу (газового конденсату) в одному технічному коридорі магістральних трубопроводів (у тоннах умовного палива в рік);

- відстані до сусідніх технічних коридорів магістральних трубопроводів, між перекачувальними насосними і компресорними станціями як в одному коридорі, так і в сусідніх технічних коридорах;

- обґрунтування розташування відкритих ділянок, підземних байпасів, резервних ниток, розміщення газорозподільних станцій і джерел їх електропостачання, перекачувальних насосних і компресорних станцій;

- відомості про наявність відсікаючих пристроїв, що спрацьовують від тиску (імпульсу) ударної хвилі, перемичок між тупиковими ділянками, кільцювання газопроводів з існуючими і тими, що будуються.

3. Додаткові рішення для атомних електростанцій (АЕС) включають:

- відстані від АЕС до меж проектної забудови міста (селища) для працівників АЕС, а також до меж зон рекреаційних об'єктів державного та регіонального значення, територій та об'єктів природно-заповідного фонду України;

- обґрунтування розмірів санітарно-захисної зони та зони спостереження;

- проектні рішення щодо будівництва захищених пунктів управління, оснащених необхідною обчислювальною технікою, засобами зв'язку, оповіщення, збору інформації про радіаційну і метеорологічну обстановку на території об'єктів, у санітарно-захисній зоні і зоні спостереження;

- відомості про чисельність населення міста (селища) для працівників АЕС, щільності населення, що проживає в зоні радіусом 25 км навколо АЕС (включаючи будівельників та експлуатаційників АЕС) і обґрунтування можливості евакуації населення із зазначеної зони протягом 4 годин;

- відомості про наявність доріг і їх покриття у зоні можливого небезпечного радіоактивного забруднення, що забезпечують вихід до АЕС

автомобільної та спеціальної техніки із трьох-чотирьох напрямків.

4. Додаткові рішення для гідротехнічних споруд включають:

- обґрунтування стійкості гідроспоруди напірного фронту при проходженні хвилі прориву в результаті руйнування вище розташованих гідровузлів, при руйнуванні шлюзових затворів, а також пропуску зазначеної хвилі через споруди з урахуванням попереднього форсованого спрацювання водоймищ (при проектуванні і будівництві гідровузла в каскаді);

- визначення параметрів хвилі прориву та меж зони можливого затоплення (у тому числі катастрофічного) у нижньому б'єфі для випадків руйнування гідроспоруд напірного фронту в умовах нормального і зниженого підпірних рівнів водоймища;

- відомості про наявність і характеристики приладів, що забезпечують видачу сигналів про катастрофічне підвищення рівня води в нижніх б'єфах водного об'єкта у разі прориву споруд напірного фронту;

- відомості про системи енергопостачання і управління шлюзами, обґрунтування можливості провідки через них судів при зниженому рівні водного об'єкта при форсованому спрацюванні водоймищ в особливий період.

5. Додаткові рішення для об'єктів морського та річкового транспорту включають:

- відомості про створення для портів, судноремонтних заводів і ремонтно-експлуатаційних баз річкового флоту запасних перевантажувальних пунктів (ЗПП), пунктів виконання морських перевантажувальних робіт у рейдових умовах, запасних морських перевантажувальних районів, а також запасних судноремонтних баз (ЗСБ), морських пунктів переобладнання та судноремонту в умовах розосередження і на стоянках плавучих доків;

- обґрунтування кількості, потужності та місць розміщення ЗПП і ЗСБ, розміщення стоянок для плавучих доків;

- рішення щодо сталого постачання берегових об'єктів електроенергією (у тому числі за рахунок передачі електроенергії на берег від суднових електростанцій), водою, паливно-мастильними та іншими матеріалами,

запасними частинами;

- рішення щодо захисту об'єктів морського транспорту від впливу штормових хвиль, а об'єктів річкового транспорту – від впливу хвилі прориву при руйнуванні напірного фронту гідровузлів з урахуванням можливого форсованого спрацювання водоймищ;

- обґрунтування відстані від причалів для навантаження (вивантаження) небезпечних вантажів (вибухових речовин і матеріалів, НХР тощо), залізничних колій для накопичення (відстою) вагонів (цистерн), акваторій для судів з такими вантажами до житлових, виробничих і складських будинків, а також до інших причалів, місць стоянки судів з іншими вантажами та місць складування пожежо- та вибухонебезпечних вантажів;

- відомості щодо обладнання берегових об'єктів, де зберігаються небезпечні вантажі, системами влаштування водяних завіс і подачі води (дегазатора) на випадок розливу НХР, а також локальної системи оповіщення про аварію з НХР;

- рішення щодо забезпечення на перевалочних та бункерних нафтобазах можливості безпричального зливу рідкого палива на судна із залізничних цистерн, а також використання танкерів у якості плавучих бункерних нафтобаз.

6. Додаткові рішення для об'єктів повітряного транспорту включають:

- відомості про наявність, місця розміщення та характеристики аеродромів розосередження;

- рішення щодо забезпечення санітарної обробки людей, спеціальної обробки техніки та майна;

- рішення щодо захисту складів паливно-мастильних матеріалів;

- обґрунтування місць розміщення передавальних радіоцентрів для ЗПУ аеропортів (їх захисних властивостей), об'єднаних авіаційних загонів, місцевих центрів єдиної системи управління повітряним рухом.

7. Додаткові рішення для сільськогосподарських об'єктів, підприємств з переробки та зберігання продукції агропромислового виробництва, включають:

- рішення щодо захисту сільськогосподарських тварин і продукції

агропромислового виробництва від радіоактивних речовин, НХР і бактеріологічних засобів;

- обґрунтування можливості переходу на режим захисту тварин протягом однієї доби;

- відомості про наявність і характеристики автономних джерел електропостачання на тваринницьких комплексах і фермах, а також птахофабриках.

8. Додаткові рішення для душових, лазень, пралень, підприємств хімічної чистки одягу, а також постів мийки і прибирання рухомого складу автотранспорту включають проект пристосування об'єкта для санітарної обробки людей або спеціальної обробки майна і транспортних засобів тощо відповідно до вимог СНиП 2.01.57.

ДОДАТОК Д
(довідковий)

БІБЛІОГРАФІЯ

Закон України "Про аварійно-рятувальні служби" від 14.12.1999 р.

Закон України "Про надзвичайний стан" від 26.06.1992 р.

Закон України "Про природно-заповідний фонд України" від 16.06.1992 р. № 2456-ХІІ

Закон України "Про пожежну безпеку" від 17.12.1993 р.

Закон України "Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення" від 24.02. 1994 р.

Закон України "Про внесення змін до Закону України Про правові засади цивільного захисту" від 24.09.2008 р. № 588-УІ

Закон України "Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку" від 08.02.1995 р.

Закон України "Про захист людини від впливу іонізуючих випромінювань" від 14.01.1998 р.

Закон України "Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку" від 08.02.1995 р.

Закон України "Про архітектурну діяльність" від 20.05.1999 р.

Закон України "Про інвестиційну діяльність" від 18.09.1991 р.

Закон України "Про трубопровідний транспорт" від 15.05.1996 р.

Закон України "Господарський кодекс України" від 16.01.2003 р.

Постанова Кабінету Міністрів України від 26.10.2001 № 1432 "Про затвердження Положення про порядок проведення евакуації населення у разі загрози або виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру"

Постанова Кабінету Міністрів України від 03.08.1998 № 1198 "Про єдину державну систему запобігання і реагування на надзвичайні ситуації техногенного та природного характеру"

Постанова Кабінету Міністрів України від 15.07.1998 № 1099 "Про порядок класифікації над звичайних ситуацій"

Постанова Кабінету Міністрів України від 29.08.2002 № 1288 "Про затвердження Положення про Державний реєстр потенційно небезпечних об'єктів"

Постанова Кабінету Міністрів України від 15.02.1999 № 192 "Про затвердження Положення про організацію оповіщення і зв'язку в надзвичайних ситуаціях"

Постанова Кабінету Міністрів України від 29.03.2001 № 308 "Про Порядок створення і використання матеріальних резервів для запобігання, ліквідації надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру та їх наслідків"

ДБН Б.1.1-4-2002 Склад, зміст, порядок розроблення, погодження та затвердження містобудівного обґрунтування

ДБН Б.1.3-1997 Склад, зміст, порядок розроблення, погодження та затвердження генеральних планів міських населених пунктів

ДБН В.2.3-7-2003 Метрополітени

ДБН В.2.5. -20-2001 Газопостачання

ДБН Б.2.4-1-1994 Планування і забудова сільських поселень

ДБН Б.2.4-2-1994 Планування і забудова сільських поселень. Види, склад, порядок розробки, погодження та затвердження містобудівної документації для сільських поселень

ДБН В.1.2-1-1995 Система забезпечення надійності та безпеки будівельних об'єктів. Положення про розслідування причин аварій (обвалень) будівель, споруд, їх частин та конструктивних елементів

ДБН А.2.2-1-2003 Склад і зміст матеріалів оцінки впливів на навколишнє середовище (ОВНС) при проектуванні і будівництві підприємств, будинків і споруд

ДБН В.1.2-14-2008 Загальні принципи забезпечення надійності та конструктивної безпеки будівель, споруд, будівельних конструкцій та основ

ДБН Б.1.1-6:2007 Склад, зміст, порядок розроблення, погодження схем планування території району

ДБН В.2.5-13-98 Інженерне обладнання будинків і споруд. Пожежна автоматика будинків і споруд. Перша та друга частини

ДК 019-2001. Державний класифікатор України. Державний класифікатор надзвичайних ситуацій

СНиП 3.07.01-1985 Гидротехнические сооружения речные (Гідротехнічні споруди річкові)

СНиП 2.06.01-1986 Гидротехнические сооружения. Основные положения проектирования (Гідротехнічні споруди. Основні положення проектування)

СНиП 2.11.04-1985 Подземные хранилища нефти, нефтепродуктов и сжиженных газов (Підземні сховища нафти, нафтопродуктів і зріджених газів)

СНиП 2.05.06-1985 Магистральные трубопроводы (Магістральні трубопроводи)

СНиП 2.05.13-1990 Нефтепродуктопроводы, прокладываемые на территории городов других населенных пунктов (Нафтопродуктопроводи, які прокладаються на території міст та інших населених пунктів)

Положення щодо розробки планів локалізації та ліквідації аварійних ситуацій і аварій НПАОП 0.00-4.33-1999 (ДНАОП 0.00-4.33-1999). Наказ Комітету по нагляду за охороною праці України Міністерства праці та соціальної політики України від 17.06.1999 р. N 112.

Положення про паспортизацію потенційно небезпечних об'єктів. Наказ МНС України 18.12.2000 № 338

Положення про моніторинг потенційно небезпечних об'єктів. Наказ МНС України від 06.11.2003 № 425

Методика визначення ризиків та їх прийнятних рівнів для декларування безпеки об'єктів підвищеної небезпеки. Наказ Мінпраці та соцполітики України від 04.12.2002 № 637

Методика прогнозування наслідків впливу (викиду) небезпечних хімічних речовин при аваріях на промислових об'єктах і транспорті. Наказ

МНС, Мінагрополітики, Мінекономіки, Мінприроди України від 27.09.2001 № 73/82/64/122

СН 148-1976 Инструкция по проектированию приспособления и использования метрополитенов для защиты и перевозки населения в военное время (Інструкція з проектування пристосування та використання метрополітенів для захисту і перевезення населення у военний час)

НПАОП 40.1-1.32-01 Правила будови електроустановок. Електрообладнання спеціальних установок

НПАОП 40.1-1.21-98 Правила безпечної експлуатації електроустановок споживачів

ВСН ВК4-90 Инструкция по подготовке и работе систем хозяйственно-питьевого водоснабжения в чрезвычайных ситуациях (Інструкція з підготовки і роботі систем господарсько-питного водопостачання у надзвичайних ситуаціях)

СП АС-88 Санитарные правила проектирования эксплуатации атомных станций (Санітарні правила проектування та експлуатації атомних станцій)

СППНАЭ-87 Руководство по выбору пункта и площадки для строительства атомной станции (Керівництво з вибору пункту і майданчика для будівництва атомної станції)

ДСП 173-96 Державні санітарні правила планування і забудови населених пунктів

Типові вимоги по проектуванню та обладнанню запасних пунктів управління

ПУЕ Правила улаштування електроустановок

ПБХ-93 Правила безпеки при виробництві, зберіганні, транспортуванні та застосуванні хлору

КодУКНД 91.020

Ключові слова: інженерно-технічні заходи, цивільний захист, проектування, безпека